

A magyarság és Kelet-Európa a 10. században

Balogh László

A 9–10. századi magyar történelem ismerete számos új írott forrással gazdagodott az utóbbi évtizedekben. Az újonnan előkerült szöveghelyek között azonban nem egyforma mértékben képviseltették magukat a muszlim, a latin, a szláv vagy éppen a bizánci források. Míg a muszlim források terén számos addig ismeretlen, illetve a magyarsággal kapcsolatba nem hozott forrásrészlet került be a tudományos köztudatba, addig például a bizánci források tekintetében látszólag alig történt gyarapodás. Ennek oka abban keresendő, hogy a bizantinológia máig legkiválóbb magyar kutatója, Moravcsik Gyula egyedülálló – mind a feldolgozott anyag mennyisége, mind a feldolgozás minősége tekintetében lenyűgöző – anyaggyűjtése után valóban alig volt remény a forrásbázis növelésére. Az új források csekély volta azonban nem jelenti azok teljes hiányát. Előadásomban arra teszek kísérletet, hogy áttekintsem azokat a bizánci forrásokban található szöveghelyeket, amelyeket az elmúlt néhány évtizedben a kutatók sikerrel kapcsoltak a magyarság 9–10. történelméhez. Ezen forráshelyek számos új értelmezési lehetőséget nyújtanak a korszak magyar–bizánci kapcsolatainak, illetve tág értelemben Kelet-Európa történelmének pontosabb megértéséhez.